

(1922), a l'Ullat i a la Presta mateix, 1931 (exc.144); i a La Presta en l'enq. que hi vaig fer el 1959 (XXIV, 83, 84, 50).

Ja en vaig parlar en l'art. de la A-, dedicat a *Les Aiades*, que era el nom antic de la localitat. Ara tractarem del nom *La Presta* que després l'ha fet desaparèixer. També C.A.Torràs, *Pir.Cat.* (vol. II) i Pere Vidal en donen notícies útils, que extracto d'aquest: «ce lieu s'appelait anciennement *Les Aiades* et ses eaux ne sont pas mentionnées avant le XIVe.S. La petite vallée de *la Cadena*, très rétrécie, s'ouvre à côté de l'établissement, qui se trouve ainsi au confluent de deux cours d'eau, et à l'entrée de deux vallées; on distingue 4 sources --- la source chaude ou *Bassa calenta* --- a une faible distance des Bains, sur la rive haute du ruisseau de *La Bauça*, se trouve la *Grotte de Brixot* --- la forêt de hêtres ou passe le chemin venant de l'*Ollat* --- fait --- un saut énorme» (*Guide Pyr.Or.* 208-12, amb NLL menors d'interès: *Bauça*, per aqueix balç o «saut enorme»).

Quant a l'*ETIM.*, en el *DECat.* s.v. *après* ja he descartat la suggerència que pugui ser una var. d'aquest nom pastoral. P.Vidal té una idea més raonable: «doit son nom à la femme d'un propriétaire, appelé *En Presta*». Bé per l'origen personal, que ja prova el caràcter de nom reemplaçat del de *Les Aides*, però molt més dubtós que vingui de la dona (repetit per Horace Chauvet, *Les Couleurs du Vallespir*, p.65). Segueix: «il est question quelque part de "les Torras d'en *Presta*", et sa femme *Na Presta* ou *La Presta* [però aquest *Na* i *La* són invenció d'En Vidal] est citée dans plusieurs docs. du xve S.»

Heus aquí la doc. real: la vall de Prats al S. xv es dividia en 12 *vilars* ultra «vila de Munt»; «vila de Vall»; el primer era el de *les Aiades*, on només hi havia dos *focs*: el de Pere *Presta* i el de Pere Casals (nota del *Llibre Roig de Prats de Molló* de 1643, f. 72vseguint les petjades del *Libre Verd*, avui perdut). De la còpia del *Libre Verd* (citant del f. 73v d'aquest): 1417: «Pere *Presta*, habitant de la vila de Prats de Molló». Crec que és la 1a. aparició s e g u r a del nom *Presta*. Més tard hi trobo Johan *Presta* (f. 159 del Ll. Roig) junt amb docs. de 1595, a qui es dona el nom de «Joan *Presta* de las Allades» f. 160 (com un dels pagesos que pagaven més ordi per a l'obra de l'Almoïna, a Prats (ibid.), i sembla ser a qui es refereix l'entrada de 1595 en el Ll. Roig (f. 159): «lo possessor de la heretat de las Gassias, y possessor de la *heretat de La Presta* de las Alladas del p<rese>nt terme».

Ara bé, és amb aquest només, que consta el nom de la dona: «Joan *Presta* de Las Alladas y avui sa muller *Julita Presta*, per l'heretat de *La Presta* de Las Alladas». I encara que el Ll. Roig (f. 152v), citi aquí la data de 1443, com si ho copiés del Ll. Verd (podria ser així), la forma moderna en singular i les plurals

-as antigues, em fan sospitar que és més aviat cosa del *Llibre Roig* de 1643). En la meua visita de 1964, el propietari de l'Hotel Ribes, home verament culte que vaig tractar, m'ensenyà un pergami de 1629 (evidentment original que ell conserva), on apareix el nom *La Presta*, anomenant el lloc, i ell creia que es la primera aparició com a nom de lloc.

El fet indiscutible és que fóra ben estrany que el nom del lloc vingüés d'una dona, Na Julita, i no del seu marit; i, en tot cas, els documents citats proven que hi havia, des del principi, dos propietaris diferents amb el nom de *Presta* —Pere i Joan, el marit de Julita—, segurament tots dos descendents d'una mateixa família, que portava el nom de *preste*. És el manlleu fet pel cat. de l'oc. ant. *preste, pestre* (variant menys freqüent que *preire*, segons el PSW i PDPPF), car és en francès del Nord on fou general des dels orígens.

En efecte, en català, *preste*, és un manlleu d'entrada tardana. Cap cas abans del S. xv, i només en usos peculiars (*DECat.* vi, 809b27-32), i com a cogn. és ben insòlit: *AlcM.* només en registra un cas escadusser a Olot, i no en tinc altra nota que la present, en el Ross. ni en el Princ.

L'explicació raonable és, doncs, que el NL ve del d'aquests propietaris. I desestimant la suggerència de P. Vidal, quant a l'article femení, hem de creure que és tracta d'un ús amb un substantiu femení sobrentès: sigui *a*) La (*Torre de*) *Presta* — el mateix P. Vidal ho ha citat supra—, i jo hi vaig registrar avui «*les Torres d'en prēsta*». O sigui *b*) «la (heretat dels) *Presta*» cf. «lo possessor de la heretat --- de las Allades» (Ll. Roig, f. 160 supra). Puix que ja aleshores consta com heretat de dues branques paral·leles de la mateixa família (Pere i Joan *Presta*). I encara podríem pensar si no és *La Farga de Presta* la responsable, o *La Font de P.*, puix que la de la «Source» o «Bassa Calenta» (P.Vidal) és d'on nasqué el Balneari. Això satisfà el lingüista, que no necessita triar definitivament entre *a*), *b*) i *d*), tots tres, igualment fundats, restin a cura de l'historiador local. La doc. de Ponsich, *Top.* 24 hi afegeix poc i incert: *La Presta* 1586, 1660, 1732, car un hapax a «mansum *Johannis Presta*», isolat, que atribueix a 1264, ha d'estar evidt. antedatat o doc. forjat per disputes entre les dues famílies cosines: en efecte una -a, amb fonètica cat. oriental, seria evidentment anacrònica en aquesta data.

Una altra conjectura, que no és impossible, inspirada en el caràcter extraordinari del francesisme *preste* en català. *Lo Campestre*, per a paratges rústics i isolats és ben conegut tant en provençal (*lis aire d'ou Campèstre*. Mistral en *Moun Espelido* i en *Mireio*) com a la Cat. Nord: pda. «*a kəmpēstrə*» a Escaró, vinyes solitàries, més avall de la confluència amb la Ribera d'Aitua (XXIV, 25) i un altre bosc de roures en